

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtrleta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrtrleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 8. avgusta 1866. ~

Gospodarske stvari.

O sviloprejkah in dobrih jajčicah za seme.

Odgovor na vprašanje v 29. listu.

Iz Rodika na Goriškem 4. avg. J. S. — V 29. listu „Novic“ je nekdo vprašal, kje bi se zdravih jajčic svilnih (židnih) gosenic dobilo? — Radoveden sem bil izvedeti le-to iz drugih krajev tudi jaz. Ker pa nobeden ni še odgovoril, dajem na znanje, da se v Rodiku, poldrugo uro od divaške železničine postaje, okoli sto unč takega semena dobiti more; slišim, da ga tudi v Košani in v Lokvi blizo Sežane imajo.

Lansko leto so Lahi funt semenske galete po 8 gold. pri nas kupovali. Letos, ker je je nekoliko več pri nas in tudi v Lokvi bilo, so jo navadni trgovci po 5½ do 6 gold. plačevali, priporočevaje se, da naj za nje ostane vsa. Al zavolj znanih vojskinih homatij nekoliko dni zadržani so prekasno prišli po zadnjo galeto; jeli so že metulji mešičke odpirati, tedaj ni bilo več varno prenašati jih na Laško; ljudje so si toraj seme pridržali za prodaj.

Čudijo se Lahi, da so sviloprejke pri nas tako zdrave kakor skoraj nikjer drugod, če jih ravno v Valahii in Japonii iščejo. Mislim, da ta sreča izvira nam iz dveh vzrokov:

prvič: perje, kar ga imamo, je skoraj vse domače, od mladih v Ljubljani leta 1861 nakupljenih toraj zdravih necepljenih dreves;

drugič: zrak naš je sviloprejkam jako ugoden zavolj obilnosti kislogaza. Tik naše vasi je srenjski gozd proti jugu obrnjen, v katerem drevje raste, da je veselje. (Kon. prih.)

Dostavek vredništvu. Vredništvu so nekteri svilorejci že pred več tedni glas dali, da bojo pridelali lepih in zdravih kokonov, in da naj jih kupcem priporočamo za seme. Al letos je zavoljo laške vojske čudno leto bilo: nobenega Laha ni bilo v Ljubljano po seme. Zato ni ostalo svilorejcem našim družega kakor to, da so večidel kokone pomorili in za svilo obrnili; za seme veliko jih obdržati, si niso upali. Zato „Novice“ niso mogle odgovoriti na vprašanje, ki se jim je stavilo v 29. listu. Sicer pa mora vredništvo naravnost reči, da se boji v svojem imenu priporočati, česar samo ni videlo, ali mu po tacihi ljudeh ni naznanjeno bilo, ki jih pozná, da imajo prav tanko vest in prodajajo le čisto zdravo seme. Čisto zdravo seme pa se imenuje le seme od tacihi svilnih gosenic, da nobena izmed njih ni imela tiste kužne bolezni, ki jo Lahi „poprovka“ (piperin) imenujejo. Zakaj kakor hitro je le nekoliko tacihi bolnih vmes bilo, bati se je, da vse seme ni zanesljivo. Tacega pa ne smemo priporočati, ker kupca goljufamo za dragi denar in

za veliki trud, ki ga ima s svilorejo, ki mu potem pod zlo gré. Zdravje kokonov, ki jih obrnemo za seme, moramo tedaj zmiraj meriti z zlato vago.

Nauki

iz letošnje dunajske razstave.

(Dalje.)

Štajarske ščetice, ki jih je gosp. Franc Rotsch iz Gradca v razložbo poslal, so bile kakor v drugih razstavah z veliko hvalo ogledovane in z veliko srebrno svetinjo poslavljenе. — Ščetice Antona grofa Lamberg-a iz Bistrice pri Ilcu so prejele hvalno pismo.

Zdravilnih rastlin je v razstavo malo priromalo; videli smo le arniko, encijan, cesarski koren (*imperatoria sylvestris*), izlandiški mah in rabarbaro, ktere je poslala Muravska grajščina na Štajarskem. Posebno rabarbara je bila lepa: njene korenine prav dolge, debele, čvrste in zelo grenke. To kaže, da je tej rastlini gornje Štajarsko prav ugoden kraj. Le škoda, da je nje veliki obdelovavec gosp. Panfilli prezgodaj umrl, in da po njegovi smrti se je obdelovanje te rastline jako zanemarilo.

V tistem oddelku razstave, ki je imel napis „Gorica“, smo videli dobro posušenega melisinega in lavendelnovega perja.

Med dišavnimi rastlinami smo videli v razstavi največ tobaka in hmelja.

Tobakovo perje je vodstvo cesarskih tobakarnic v razstavo poslalo; le škoda, da niso imenovani gospodarji, kateri so tobakovo perje pridelali in ga po postavi cesarju dali. Tobakovo perje iz Galicije, posebno iz Vinike, je za izdelovanje tobaka za nos tako pripravno, da mu ga ni para po celem svetu; zato pa tudi „Galičan“ pri tobakarjih, ki ga posebno radi nosljajo, že od nekdanj sloví. — Med ogerskem perjem je bilo grof Desöffy-evo iz puste Kiraly največe, grofinje Nostitz-eve najdaljše. Med tobakom iz vojaške granice je bilo ono iz romano-banskega polka najlepše.

Vojvoda Koburg-Gotaški je razstavil najlepše perje havanaške sorte. — Naj povemo še enkrat, kar smo že večkrat rekli, da bi si država sama sebi in pa vsaki deželi pomagala na bolje, ako bi preklicala cesarsko samoprodajo tobakovo (monopol). Da se v cesarstvu našem prideluje lep tobak, pokazala je razstava; zakaj bi vlada ne dala na prosto vsacemu, da tobak prideluje kakor prideluje vsako drugo stvar, ako je zemlja zato? Gotovo bi si tudi po tem sama naklonila več dohodkov.

Razstavljeni hmelj je bil očiten dokaz, da se je hmeljoreja zadnja leta povzdignila, posebno na Štajarskem; zakaj hmelj, ki ga je Jožef Hammerschmied iz